

NU kan ungerne snart flytte ind

Se endnu mere på
www.goerdetselv.dk

Her kan du finde 1. del
af legehusbyggeriet

Fri adgang for abonnenter

I FORRIGE NUMMER

- Platform
- Vægelementer
- Huset samles

I DETTE NUMMER

- Tag
- Trappe og rækværk
- Døre og vinduer
- Legeredskaber

Huset **begynder at tage form**, når først det klinkbyggede tag og de sidste stolper er på plads.

Gik du i gang med at bygge det fantasifulde højhus fra forrige nummer af *Gør Det Selv*, er ungerne sikkert ved at plage livet af dig for at få det færdigt. Heldigvis er hjælpen nær: Her får du de sidste byggeanvisninger, så de små kan holde indflytterfest inden længe – og få glæde af huset resten af sommeren.

Klatregrebene til stubben kan bestilles på www.abekatten.dk.

Læg tag på huset ...

www.goerdetselv.dk

35 35

Brædder på klink holder regnen væk

Legehusets tag beklædes med brædder af lærketræ, der skal have en gang grundingsolie og heldækkende træbeskyttelse, inden de lægges på. Brædderne monteres på klink – altså med overlap, så regnvandet kan løbe af. Begynd klinkbygningen nede ved tagets fod, og fortsæt opad. Oppe i kippen dækkes sprækken mellem de to tagflader med en strimmel selvklæbende tagpap.

Tagbrædderne monteres på en solid konstruktion af topdrager (A), vægremme (B) og spær (C og D). Når topdrager og vægremme er på plads, kan du grave de sidste tre stolper til platformen ned. Du kan naturligvis gøre det tidligere, men du får en mere præcis placering, hvis du måler ned fra topdrageren og vægremmene, når de er på plads.

1 **Topdrageren (A)** placeres i "hakkene" over gavlenes afstandslist. Den skal stikke 90 cm ud fra gavlen mod trappen og 35 cm ud fra den anden gavl. Tjek, at gavlene står i lod, og monter topdrageren med vinkeljern indvendigt på væggene.

2 **Vægremmene (B)** skrues fast i væggene med 4 x 50 mm skruer – remmens overkant skal flugte med væggenes. Hjørnestolpen (D fra del 1 i forrige nummer) saves af ved remmens overkant – sav også hak, som remmen monteres i med 4,5 x 70 mm skruer.

5 **Spærene (C og D)** saves til i den ene ende, så vinklen passer mod topdrageren (A). I den anden ende saves de til, så der er ca. 10 cm udhæng. Mål ud, og sav "hak" i væggen og vægremmen (B), så overkanten af spærene og vægremmen er i niveau.

6 Læg spærene i "hakkene", og stød dem op mod topdrageren. **Skrue herefter spærene fast** indvendigt på væggene. Brug 15 x 50 mm vinkeljern og 3,5 x 20 mm skruer.

7 Sav støtteklodserne (E) ud som vist på tegningen, og bor for til monterings-skruerne med et 5 mm bor. **Fastgør så spærene (C og D) til topdrageren** ved hjælp af støtteklodserne. Brug 4,5 x 70 mm skruer.

8 Taget (G) laves af lærkebrædder, der har fået træbeskyttelse. **Læg tagbrædderne på klink** – begynd fra tagfoden, og fortsæt op mod kippen. Nederste bræt stikker 5 cm ud fra spærenes ender.

9 I tagets kip lukkes sprækken mellem de to tagflader med en strimmel selvklæbende tagpap.

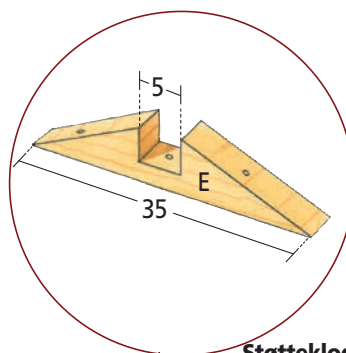
10 **Vindskederne (H og J)** tilpasses taghældningens vinkel og gøres fast med skruer (4 x 50 mm) til stolperne og tagbræddernes endetræ.

Bind en snor med et lod fast til topdrageren og senere vægremmene, og **lod ned til jordplan**. Så har du den præcise placering af de sidste stolper (C, E og F fra artiklens del 1 i forrige nummer af *Gør det Selv*). Grav 90 cm dybe huller til de tre stolper.

Stil stolperne i lod, og sav dem af i den rette længde. Sav også "hak" i toppen af stolperne til topdrageren (A) og vægremmene (B), og gør disse fast med 4,5 x 70 mm skruer.

Støtteklodserne (E) monteres under topdrageren (A) og holder spærerne (C og D) på plads.

Det har vi brugt

TIL TAGET

50 x 100 mm tømmer, lærk:

- 1 topdrager (A), 295 cm

25 x 125 terrassebrædder, lærk:

- 2 vægremme (B) a 295 cm
- 1 monteringsbræt (F), ca. 115 cm (til montering af brandmandsstang)
- 5 støtteklodser (E) a 35 cm (under spær)

38 x 56 mm lægte, fyr:

- 5 spær (C) a 100 cm
- 5 spær (D) a 135 cm

25 x 140 mm klinkbrædder, lærk:

- 18 brædder (G) a 300 cm

19 x 100 mm

forskallingsbrædder, lærk:

- 2 vindskeder (H) a 110 cm
- 2 vindskeder (J) a 145 cm

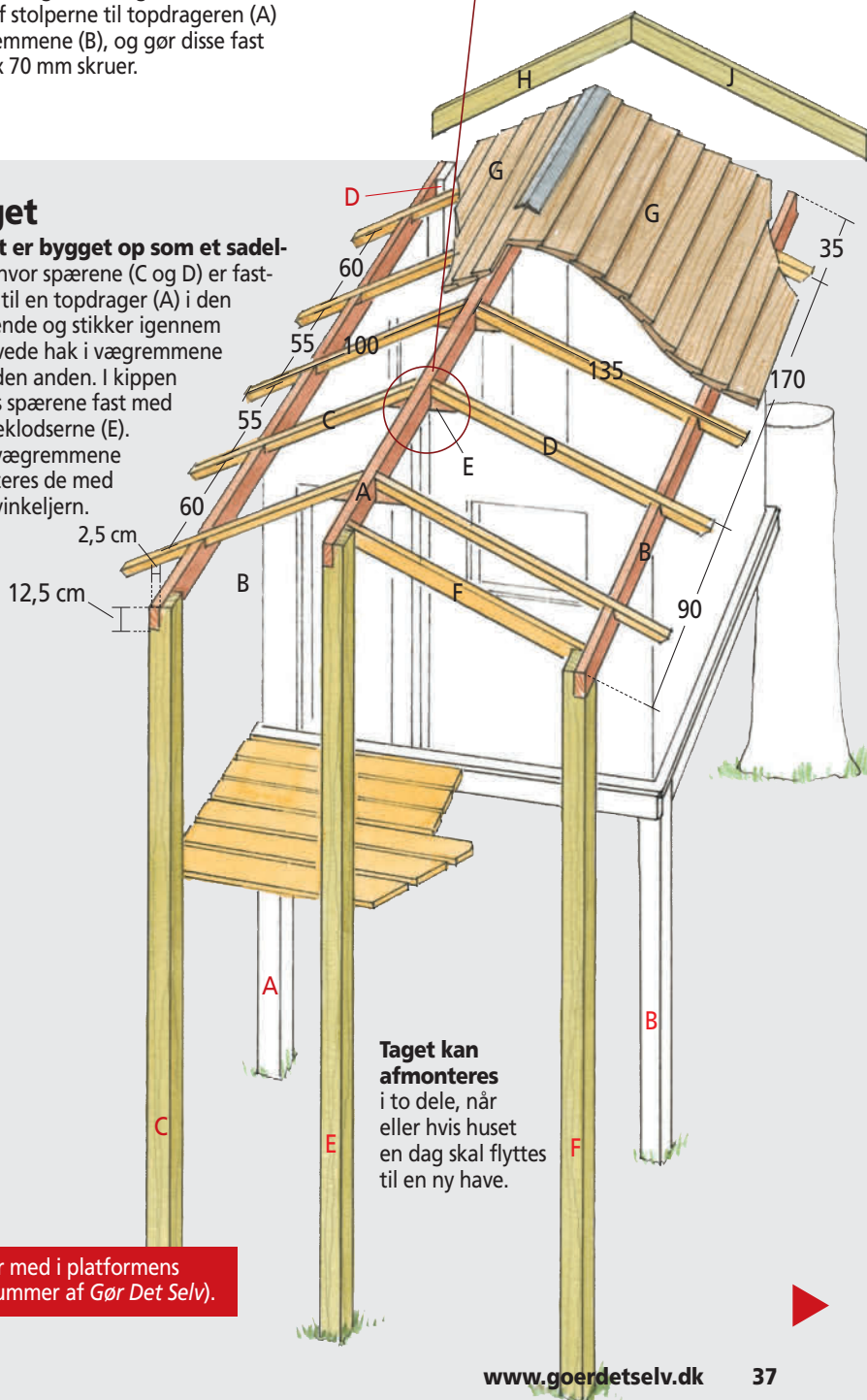
Desuden:

- 3,5 x 20 mm skruer til udendørs brug – til montering af vinkeljern
- 4 x 50 mm skruer til udendørs brug – til tagets bræddebeklædning
- 4,5 x 70 mm skruer til udendørs brug – til montering af vægremme
- 12 vinkeljern, 15 x 50 mm, til montering af spær og topdrager
- 3 m selvklæbende tagpap, 20 cm bredt

Pris i alt: Ca. 1430 kroner

Taget

Taget er bygget op som et sadeltag, hvor spærerne (C og D) er fastgjort til en topdrager (A) i den ene ende og stikker igennem udsavede hak i vægremmene (B) i den anden. I kippen gøres spærerne fast med støtteklodserne (E). Ved vægremmene monteres de med små vinkeljern.

Taget kan afmonteres i to dele, når eller hvis huset en dag skal flyttes til en ny have.

De bygningsdele, der er markeret med røde bogstaver, er med i platformens materialeliste (se første del af byggeprojektet i forrige nummer af *Gør Det Selv*).

TRAPPEN

Den nemmeste vej op til huset

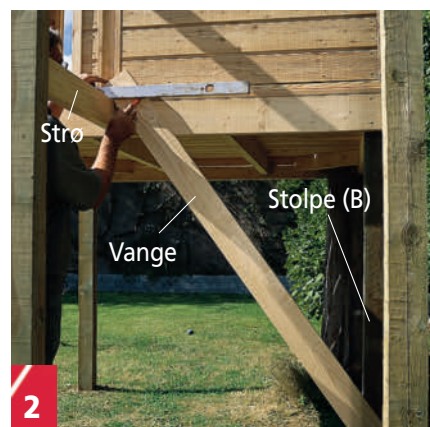
Ungerne vil sandsynligvis foretrække at kravle op i deres nye hus ad ribberne eller træstubben med klatregrebene. Men legehuset har også en helt traditionel trappe, som mor og far kan benytte, når de skal på besøg med saftvand og kage.

Trappens to vanger fremstilles af to stykker fyrretræ med dimensionerne 38 x 150 mm. Trappens hældning findes som vist på billede 2 – og når du har styr på hældningen, saves hakkene til trine-ene ud med stiksav.

For en sikkerheds skyld er trappen også forsynet med gelænder – et stykke galvaniseret vandrør, der gøres fast til legehusets væg og platformens stolpe med rørbærere. Gelænderet monteres du 70 cm over trappen, og rørendernes skarpe kanter lukkes med gardinknopper.

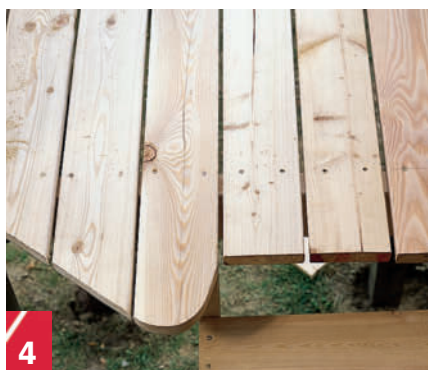
Strøerne (M) til trappereposen gøres fast med bjælkesko mellem husets forreste gulvstrø (J) og stolperne (C og E). Alle dele er fra platformens materialeliste (se første del af byggeprojektet i forrige nummer af Gør Det Selv).

Fastlæg trappens hældning ved at stille den ene vange (K), så den går fra stolpen (B) og op til reposens overkant. Herefter tegner du trinenes placering op på vangen – brug vaterpasset, så trinene ikke hælder, når de monteres med 4 x 50 mm skruer.

Trappen gøres fast, så den flugter med overkanten af strøen (M) på reposen. Skru to 6 x 120 mm skruer ind i hver vange fra strøens bagside. Forneden skrues også to skruer igennem vangen og ind i stolpen.

Reposgulvet lægges af de sidste gulvbrædder (R og S) fra platformens materialeliste i forrige nummer af Gør Det Selv). De tre yderste saves til, så ungerne lettere kan nå brandmandsstangen.

TIPS

Hold de mindste væk fra trappen

Skærm evt. de nederste trin af med en plade. Det forhindrer de allermindste børn i at kravle op i huset uden opsyn.

TIPS

Gelænder og rækværk af træ

Legehusets gelænder og rækværk kan også fremstilles af træ, hvis du vil have en billigere løsning. Brug fx terrassebrædderne, 25 x 125 mm, på højkant.

KLATRERIBBE OG RÆKVÆRK

Sikkerhed med solide vandrør

Klatreribben og rækværket er fremstillet af galvaniserede vandrør – en solid og langtidsholdbar løsning.

Ribbens trin indfældes mellem stolperne, så der ikke efterlades skarpe rørender, som ungerne kan slå sig på. Rørene til rækværk 1 og 2 (se tegning) bores også ind i stolperne i den ene ende, men i den modsatte ende – mod husets vægge – er du nødt til at fremstille et par enkle balustre (R). Rørene stikkes gennem balustrens tre huller, inden rørenderne skubbes på plads i de huller, du har boret i stolpen. Herefter kan du gøre balustren fast til væggen med 4,5 x 50 mm skruer.

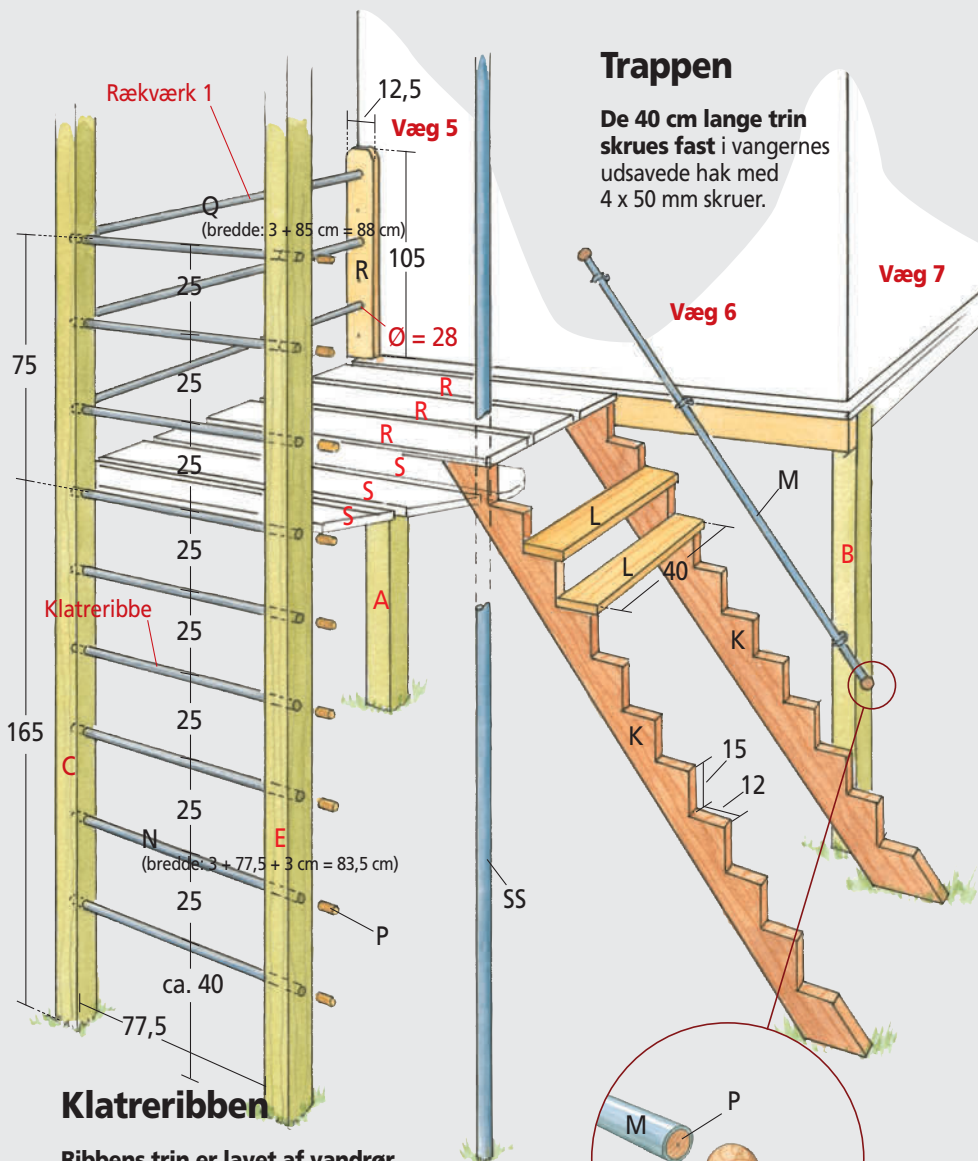
Balustren (S og T) til rækværk 3 gøres fast til gulvstrøen med to bræddebolte og til gulvet med et vinkeljern.

Når klatreribbens trin monteres, borer du 28 mm huller helt igennem den ene stolpe. Herefter vatrer du over til den anden stolpe og borer huller præcis overfor – disse huller skal kun gå 3-4 cm ind i stolpen.

De gennemgående huller lukkes med propper af 28 mm rundstok. Smør propperne med PU-lim, og slå dem i. Sav rent langs stolpen, når limen er tør.

Trappen

De 40 cm lange trin skrues fast i vangerens udsavede hak med 4 x 50 mm skruer.

Klatreribben

Ribbens trin er lavet af vandrør – nøjagtig som rækværket. Rørene (N) indfældes mellem stolperne og lukkes med træpropper (P).

Sikker løsning

Vandrørenes skarpe kanter dækkes med gardinstangknopper. Lim en træprop (P) af rundstok fast inde i røret, og monter knoppen med en 4 x 50 mm skrue.

Rækværket

Rækværkets dimensioner er tilpasset, så rækværkets overkant flugter med vinduernes underkant – 75 cm over gulvhøjde.

Det har vi brugt

TIL TRAPPEN

38 x 150 mm tømmer, fyr:
• 2 vanger (K) a ca. 220 cm

25 x 125 mm terrassebrædder, lærk:
• 10 trin (L) a 80 cm

Galvaniseret vandrør, 1 tomme:
• 1 gelænder (M), 210 cm

28 mm rundstok:
• 2 gelænderpropper (P) a 10 cm

Desuden:

- 3 rørbærere til vandrør (1 tomme)
- 2 gardinknopper med 28 mm hul
- 4 x 50 mm skruer til udendørs brug – til montering af trin
- 6 x 120 mm skruer til udendørs brug – til montering af vanger

Pris i alt: Ca. 350 kroner

TIL KLATRERIBBEN

Galvaniseret vandrør, 1 tomme:
• 9 ribber (N) a 83,5 cm

28 mm rundstok:
• 9 propper (P) a 10 cm

Desuden:

- PU-lim

Pris i alt: Ca. 400 kr.

TIL RÆKVÆRKE

Galvaniseret vandrør, 1 tomme:
• 3 stænger (Q, rækværk 1) a 88 cm
• 3 stænger (Q, rækværk 2) a 83 cm
• 3 stænger (Q, rækværk 3) a 145 cm

25 x 125 mm terrassebrædder, lærk:
• 2 balustre (R, rækværk 1 og 2) a 85 cm
• 1 balusterdel (S, rækværk 3), 100 cm
• 1 balusterdel (T, rækværk 3), 85 cm

28 mm rundstok:
• 3 propper (P) a 10 cm, til rækværk 3

Desuden:

- 3 gardinknopper med 28 mm hul – til rækværk 3
- 2 stk. 8 x 90 mm brædebolte – til montering af rækværk 3
- 1 vinkeljern, 20 x 80 cm – til montering af rækværk 3
- 4,5 x 50 mm skruer til udendørs brug – til montering af balustre (R)

Pris i alt: Ca. 600 kr.

De bygningsdele, der er markeret med røde bogstaver, er med i platformens materialeliste (se første del af byggeprojektet i forrige nummer af *Gør Det Selv*).

Fint snedkerarbejde fuldender værket

To identiske døre og tre identiske vinduer fuldender leghusets facade. De er alle fine stykker snedkerarbejde – og alligevel nemme at samle.

Døre:

Dørene bygges op omkring en ramme, der samles af lodrette rammelister (AA) og tværlisterne (BB) med 4 x 50 mm skruer. Den færdige ramme er en halv centimeter mindre end dørens hulmål. Herefter beklædes døren med profilbrædder (CC), der skrues fast med 3,5 x 35 mm skruer.

Skal døren have et lille vindue som her, saves hullet, når døren er samlet. Vindueshullet kantes med 12 x 12 mm hjørnelister, der tilpasses på gering og stiftes fast med galvaniserede dykkere.

Akrylpladen limes fast på bagsiden med klar silikone, og døren fastgøres til huset med to bladhængsler. Omkring døren stiftes gerigtlisterne fast med de galvaniserede søm. Slut af med at montere en stormkrog eller en skudrigel, så døren kan holdes lukket.

Vinduer:

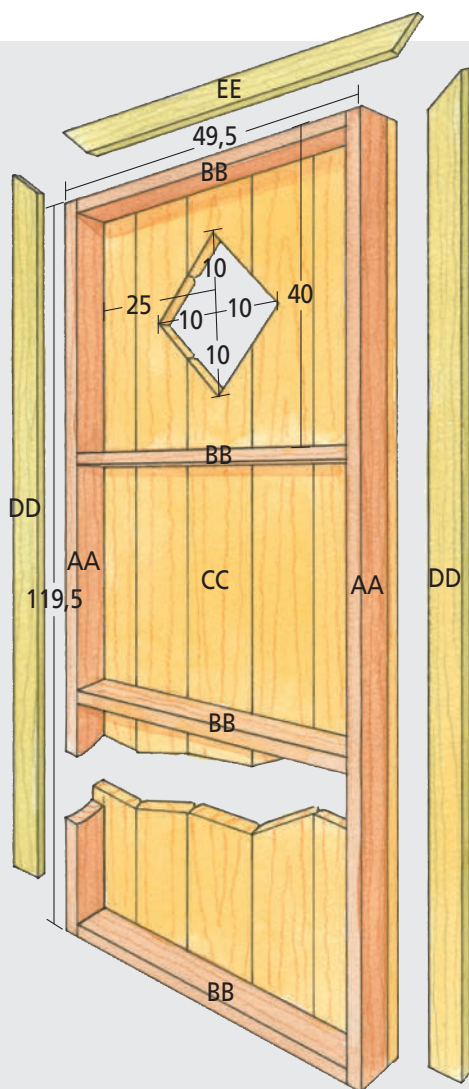
Listerne (HH) og (JJ) samles til en ramme med vinduets hulmål 45 x 60 cm – brug 4 x 50 mm skruer til samlingen. De to sprosselister (LL og KK) fældes sammen med en bladsamling: 1. Streg op, hvor de to lister skal krydse hinanden. 2. Sav to spor halvt igennem hver liste langs stregerne. 3. Fjern træet mellem de to spor med et stemmejern. 4. Lim til slut listerne sammen til et kryds, og

monter dem i vinduesrammen. Du kan herefter kante vinduet med de ydre lister, der stikker 2,5 cm ud fra rammens kant og samles på gering i hjørnerne. Endelig limes akrylpladen fast til rammens kant med klar silikone – og du er nu klar til at montere vinduet i vindueshullet.

TIPS

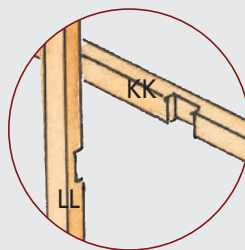
Rund vinduets kanter

Har du en overfræser, kan du runde vinduets udvendige kanter af med et kvartstafjern. Rund kanterne, efter at rammen er samlet – men før de ydre rammelister (NN og MM) monteres.

De to døre samles af profilbrædder (CC), der monteres på en ramme af lister (AA og BB).

Sprosserne samles med en såkaldt **bladsamling** – hak i hak.

Det har vi brugt

TIL ÉN DØR

21 x 33 mm liste, fyr:

- 2 rammelister (AA) a 119,5 cm
- 4 tværlister (BB) a 42,9 cm

13 x 100 mm profilbrædder, gran:

- 5 brædder (CC) a 119,5 cm

9 x 43 mm liste, fyr:

- 2 gerigtlister (DD) a 125 cm
- 1 gerigtliste (EE) a 60 cm

12 x 12 mm hjørneliste, fyr:

- 4 vindueslister (FF) a 125 cm

3 mm klar akryl:

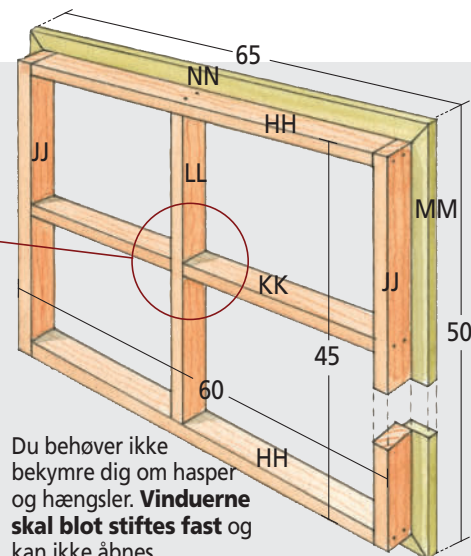
- 1 rude (GG), 30 x 30 cm

Desuden:

- 2 bladhængsler, 50 x 50 mm
- 3,5 x 35 mm skruer til udendørs brug
- 4 x 50 mm skruer til udendørs brug
- 2,5 x 30 mm galvaniserede dykkere
- Klar silikone

- 1 skudrigel eller stormkrog

Pris i alt: Ca. 140 kroner

Du behøver ikke bekymre dig om hasper og hængsler. **Vinduerne skal blot stiftes fast** og kan ikke åbnes.

Det har vi brugt

TIL ÉT VINDUE

21 x 33 mm liste, fyr:

- 2 rammelister (HH) a 55,8 cm
- 2 rammelister (JJ) a 45 cm
- 1 sprosse (KK), 55,8 cm
- 1 sprosse (LL), 40,8 cm

9 x 43 mm liste, fyr:

- 2 ydre rammelister (MM) a 50 cm
- 2 ydre rammelister (NN) a 65 cm

3 mm klar akryl:

- 1 rude 45 x 60 cm

Desuden:

- 4 x 50 mm skruer til udendørs brug
- 2,5 x 30 mm galvaniserede dykkere
- Klar silikone

Pris i alt: Ca. 120 kroner

Vinduerne stiftes sammen af to rammer. Den indvendige ramme passer til vindueshullet, og den yderste danner anslag. Mal vinduerne før endelig montering.

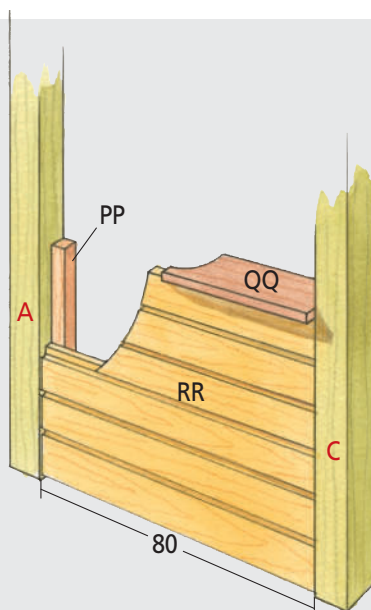
Beskyt træet

Legehuset er **primært bygget af lærketræ** for at undgå trykimpregneret træ. Lærk er dog ikke så selvimpregnerende, som mange hidtil har troet. Derfor skal det træbeskyttes, hvis huset skal holde i mange år. Start med at give det ubehandlede træ **en gang grundingsolie** mod råd og svamp, og fortsæt med **1-2 gange træbeskyttelse**. Du bestemmer naturligvis selv, om træbeskyttelsen skal være heldækkende eller laserende, så man stadig kan ane træets åretegning. Vi har valgt udelukkende at bruge **vandbaserede produkter** af hensyn til børnene.

Købmandsdisk

Legehusets "disk" er såre simpel – og alligevel god til masser af lege: dukke-teater, købmandsbutik, café eller fjernsyn for bare at nævne nogle af dem.

Diskens bygges op af beklædningsbrædder (RR), der skrues fast i de to lister (PP), som igen er monteret på stolperne (A og C fra del 1 i forrige nummer af Gør Det Selv). Slut af med et topbræt (QQ), der skrues fast ovenfra.

Det har vi brugt

TIL KØBMANDSDISKEN
25 x 150 mm lærk
med fer og not – til beklædning:
 • 6 brædder (RR) a 80 cm

25 x 125 mm terrassebrædder, lærk:
 • 1 topbræt (QQ), 80 cm

25 x 50 mm liste, lærk:
 • 2 monteringslister (PP) a 75 cm

Desuden:
 • 4 x 50 mm skruer, til montering af lister, brædder og topliste

Pris i alt: Ca. 75 kroner

Diskens forvandles hurtigt til **kvartets hyggeligste serveringssted**, når ungerne sætter et lille bord foran den.

"Jeg er den, der er gledet ..." **Brandmandsstangen** er et hit for drenge med drøn på.

Brandmandsstang

Enhver hule skal kunne forlades i en fart, hvis fjenden angriber. I legehuset her er flugtvejen en brandmandsstang af galvaniseret vandrør.

I toppen af røret (SS) bores to 8 mm huller, så det kan gøres fast på monteringsbrættet (F) med gennemgående bolte. Monteringsbrættet skrues herefter fast under taget på stolpernes inderside (se tegningen af tagkonstruktionen først i artiklen). Brandmandsstangens anden ende graves 50 cm ned i jorden.

Det har vi brugt

TIL BRANDMANDSSSTANGEN
Galvaniseret vandrør, 1½ tomme:
 • 1 stang (SS), ca. 360 cm

Desuden:
 • 2 maskinbolte, 8 x 70 mm, med skiver og møtrikker

Pris i alt: Ca. 175 kr.